

Ulvshale Skov

Alle illustrationer
kan forstørres

Skemanummer:	5
Betegnelse:	Ulvshale Skov
Kategori:	Udsnit og dele
Registreringsdato:	November 2004
Registrator:	Erica Heyckendorff, Berings Tegnestue

Kort over bebygget struktur

Input: terrænformer - rumdefinerende elementer - homogene forløb - grænser - fixpunkter - kig

Topografisk undersøgelse

Input: topografiske forhold - udnyttede landskabstræk - byprofil/silhuet - grænse mellem byrum og land - grænse til vand

Ulvshale skoven er en gammel, lysåben græsningsskov, der nu ligger hen som urørt skov. Skovbilledet præges af høj variation både med hensyn til arter og de enkelte vedplanters form - fra rette stammer til krogede flerstammede træer. Jordbunden, som udgøres af gamle strandvolde af flint, understøtter skovens varierede særpræg. Nord og syd for skvområdet ligger større sammenhængende områder af strandeng og rørsump, hvorfra der er udsigt over det omkringliggende havområde. Syd for skoven ligger et mindre hedeområde, der er en rest af et tidligere større, sammenhængende hedeområde. Området fra Hegnede bakke og til Ulvshalegård er inddæmmet og drænet. Diget omkring dette område ud mod Stege Bugt og gamle stynede popler, som findes spredt i hegn og skel, understreger dette delområdes karakter af at være et gammelt kulturlandskab.

Strandvolde, der består af flint fra klinten, er det bærende element i udformningen af Ulvshale. Et system af strandvolde strækker sig fra nordsiden af Hegnede Bakke i vifteform mod nordvest. Strandvoldene er kun overlejret af et tyndt jordlag. De ældste strandvolde ligger sydligst, mens de yngste ligger ved nordøstkysten. Strandvoldene når nogle steder en højde på op til 2-3 m.o.h. På det historiske kort nedenfor aftegner de sig tydeligt med en høj koncentration af strandvolde i det område, hvor der i dag findes skov.

Historisk analyse

Input: Historisk byplan - matrikelstruktur - byudviklingsområder - funktionelt bymønster - gadestruktur - byrumsenheder

Ulvshaleskoven beskrives i 16-1700-tallet som en gammel

vedmasserig egeskov (1696: 2500 egetræer). Skoven blev stærkt forhugget ved et ejerskifte i 1769, hvorefter omfattende græsning forhindrede skovens opvækst.

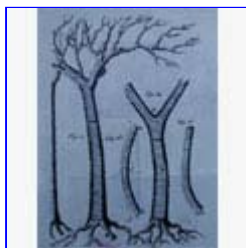
1940erne.

På grund af denne græsning var skoven omkring 1805 så medtaget, at den ikke blev regnet for fredskov i forbindelse med fredskovsforordningen. I 1840 blev det imidlertid fra Rentekammerets side bestemt, at skovarealet samt kvaliteten heraf skulle øges. Græsningen blev stoppet trods bøndernes protester, og det skovbevoksede areal blev øget, dels ved plantning, dels ved selvsåning. Plantning af rødgran gik dårligt på den stenede grund, i stedet blev plantet skovfyr og løvtræ. Egen klarede sig bedst, og der står stadig mange af disse i skoven i dag.

Den ældste fredning, som er fra 1929, dækker den nordvestlige del af skoven nord for vejen. Ifølge denne fredning skal "Den bestand af naturlige træarter, vildt voksende danske løvtræer og ener, der forefindes, opretholdes og plejes i videst muligt omfang ved forestående forstlig behandling...".

Siden denne skovrejsningstid har Ulvshaleskoven ligget urørt hen (Hedemann, 1987). Den centrale del af skovarealet plejes dog ved at fjerne opvækst af bøg og nål. Formålet er at bevare skovens lysåbne karakter og forbedre forholdene for arterne tarmvrid-røn og småbladet lind (Skov- og Naturstyrelsen, 2004 C).

Telefonstien langs sydkysten af Ulvshale var tidligere hovedforbindelsesvejen til Stege, og der opsattes telefonpæle langs vejen - deraf navnet.

Den fornemste anvendelse af træ var til skibsbygning, hvor særlige træer blev udvalgt. Efter englændernes ran af flåden i 1807 beslaglagde staten alle træer egnet til skibsbygning. Illustrationen (efter Duhamel du Monceau) viser, hvorledes de forskellige dele kan tages på træet og ved siden af et træ, der fint ville kunne bruges til formålet.

På et matrikelkort ses en tydelig variation i matrikelmønstret: i yderkanterne mod øst og vest er skoven opdelt i smalle lodder, mens den centrale del op til Skansen og Vogterhuset er opdelt i store matrikler.

Arkitektonisk iagttagelse/skitsering, samt vurdering

Input: målforhold - rumlige relationer - åbninger - stigninger - grænser - retninger - bygningselementer - belægnings Samspil mellem topografi og byrum - fixpunkter - homogene forløb - rumligt artikulerede brud og forskelle - reminiscenser af historiske strukturer og bygninger - sammenstød mellem historiske lag - anbefalinger

Skov- og Naturstyrelsens kort.

Ulvshale Skov ligger på den centrale del af Ulvshale og dækker omkring 125 ha. Skoven ligger omgivet af det flade strandengområde, Fællesgræsningen, hvor ud til Vogterhuset ligger, og længere mod sydøst et lukket kursuscenter. Efter Sandvejen med en række ældre, smukt bevarede sommerhuse og øvrig, let spredt sommerhusbebyggelse følger en campingplads, hvor Ulvshalevej går tæt til kysten. Skovens afgrænses af Ulvshalevej mod sydvest: på den lange strækning, hvor der er hede og dermed åbent overfor, står skovbrynet - på en efterårsdag - i lys lue af en bræmme af rustrøde ørnebregner.

På den efterfølgende strækning er der i højere grad symmetri om vejen; her er sommerhusene på sydsiden af vejen, overfor skoven, placeret mellem træer, som var det selve skoven, de stod i. Således er den mest markante kontrast i området ikke i så høj grad overgangen mellem det ubebyggede og det bebyggede, som mødet mellem skovens opadstræbende linjer og relativt tætte massiv, og hedens åbne, flade areal med spredte øer af enebærbuske.

Kort før vejen bliver til bro, får man et kig ned ad en skovvej til en betonbygning, og idet skoven ophører får man det fulde overblik indover et engareal, der rummer pladsen fra et nedlagt stenværk, og i det fjerne Skansen.

Skoven afgrænses i nordøst af en beplantet strandvold af kugleflint, der står som et dige overfor den flade strandeng, langs vejen op til Vogterhuset. Stien går lavt, og blikket er næsten i højde med den bølgede skovbund, opbygget af stenaflejrede strandvolde.

I den sydøstlige rand af skoven ligger en del ældre huse: i skovbrynet, ud mod den østvendte kystlinje står en række ældre, sorttjærede sommerhuse og et nedlagt kursuscenter, inde langs en skovvej et tidligere (?) traktørsted, Lyngblomsten, og et stort, flot tidligere sommerpensionat,

Petershal, nu familiecentret Vibygård.

Syd for vejen ligger et omkring 62 ha. stort sommerhusområde. Området domineres af skovfyr og birk og fremstår med et vist skovpræg. I randen af området, ud til Ulvshalevej, nær hjørnet af Horsnæsvej, ligger to ældre, næsten ens huse, der givet har været skovløberhuse (se også på kortet fra 1940erne).

Især nr. 96 (*billedet*) er ganske velbevaret detaljeringsmæssigt med fint lille bislag over døren og oprindelige vinduer og dør.

Skovarealet strækker sig over de centralt beliggende, og dermed ældste, strandvolde, hvilket sætter sit præg på skoven. Flinten ligger ganske nær overfladen og de bølgede former af gamle strandvolde aftegner sig skovbunden.

Skoven er naturskov uden indgreb i form af hugst og plantning, men fremstår dog ganske åben på grund af træernes relative lave højde (givet betinget af den stenede undergrund); stierne holdes dog fri for beplantning. I skovens midte hugges dog skånsomt for at regulere opvækst af bøg og andet uønsket. Underskoven er meget afvekslende, mange steder åben og lys. Ørnebregnen er dominerende flere steder, og står flot og afgrænser skoven ud mod Ulvshalevej. Kaprifolie og vedbend slynger sig op ad stammerne til træerne kroner, og buskadser af fjeldribs, vildæble, brombær, m.v. gør flere steder underskoven svært fremkommelig udenfor stierne.

Skovarealet består af gammel græsningsskov af til dels selvsåede individer af bl.a. bøg, ask, avnbøg, spids-løn, elm, hassel, navr, alm. røn, rød-el, bævreasp, birk, småbladet lind samt tarmvrid-røn. Disse arter danner tilsammen en lysåben skov af bredkronede og forvredne individer (Skov- og Naturstyrelsen, 2004 C).

Centralt i skoven, knyttet på Midtervejen, står 7 større ege omkring en åbent pladsrum, De 7 eges Plads, en tidligere festplads til møder og sammenkomster. Pladsen formidles på bedste vis af en informationstavle, ligesom andre steder og vækster i skoven, så skovturen tilføjes en baggrundshistorie. I det hele taget er formidlingen af Ulvshales historie og natur godt varetaget med naturcenteret indrettet i Ulvshalegårds

staklade.

[Til sidetop](#)

[Udskriv denne side](#)

[Til oversigt](#)